

1707/19^e

GEORG. ERNESTI STAHLII,
MED. D. ET PROF. PUBL. ORDINAR.
h. t. FACULT. DECANI,
PROPEMPTICON. INAUGU-
RALE
DE
CONSTANTIA
MEDICA.

28

Leganter, uti fere univerſa quæ tra-
ctat, obſervat Seneca, quod tam ſacræ res
ſit Philoſophia, ut illis etiam, qui ipſam de re-
liquo non vere agnoſcant, nedum ſequantur,
mendacio placeat. Diſpicient quibus ad
ſolertiam exercendam juſtum etiam ori-
um ſuppedit, quid in hac materia etiam
de literalis Philoſophiæ prætextibus varie

verum ſit; quomodo nempe *Literatorum* nomen tam pulchrum
videatur plerisque hominibus, ut vel ineptiis, ſaltem aliquo la-
bore corraſſis atque compilatis, Doctorem Virorum opinionem
captare, in animum inducant: At immenſo numero major, in
univerſa hominum turba, eſt eorum numerus, qui circa *mora-
lem*, & imprimis ipſam Practicam vere, Philoſophiam, adeo avi-
dos ſeſe exhibere obſervantur, ut, ſi quidem illos ipſos audias,
omnes antiquæ Philoſophiæ Coryphæos poſt ſe relinquere, non
ſolum credere deberes, ſed vel injuriarum reus fieri, ſi dubium
ſolum de talium virtutum ſincera puritate fovere videare, ut ille
intempeſtive curioſus, qui penitius inſpicere audebat, an ab A-
lexandri vulnere fluat: *ὁ γὰρ ὡς ἴσως μακροῦσι θεοῖσιν*. Si vero
miſſis verborum ambagibus aut lenociniis, imprimis quæ de ſe
iſtis proferunt, aut a mediſtiniſ ſuis ſibi diſtari gaudent, ad ipſa
facta manifeſta atque praxes animum ad veritas, vel horreat ille,
ſi illa intueare, quæ exercean circa *veritatem, humanitatem, hu-
militatem, ſinceritatem, circumſpectionem, prudentiam, diligentiam, ſe-
riam*, in rebus maxime ſeris, *vigilantiam*; nequid de *temperantia,
pietate*, & in Deum magis quam homines *fiducia, juſtitia & equitate*,
veraque *probitate* dicam, altioribus nempe utique virtutibus,
in quibus proficere, ſi in illis, excepta tamen *Veritate*, abecedariis
deſeceris, inſana ſpes fuerit. Quemadmodum autem officii
mei non eſſe fatiſ agnoſco, neque valeam etiam fortaiſſis, cenſu-
ram publicorum morum exercere; tamen illud nemo merito
vicio vertet aut *πολυπραγμασύνη* imputabit, ſi *virtutis*, ut quidem
ad univerſam vitam, ita imprimis etiam ad *Artem Medicam*, non
magis utilis, quam revera neceſſariæ, cenſum agam, & ſi quid de
illa

illa nota dignum manifesto ostendatur, si non ipse tribu move-
 am, tamen ad novos censores rejiciam, & nomina de ferre jube-
 am. CONSTANTIA est de qua loqui institui, Virtus, & qui-
 dem intra communis Reipublicæ fines, MEDICA. Quid huma-
 ni generis interfit, ut quolibet vocis sensu, *constet*, quid de *vita*,
sanitate atque *integritate* ejus, statuendum sit, atque faciendum sit,
 puto neminem esse, qui magnopere dubitare possit. Hoc vero
 nunquam impetratum atque constitutum iri, quam diu qui *con-*
stituere debebant, *Constantia* destituuntur, puto nihil magnopere
 dubii involvere. Non loquor de *interna* ipsius rei *Medica Constantia*
inconcussa, seu *Artis in abstracto* veritate; sed de *mediis*, illam in
concreto, in usum deducendi, imo vero etiam *docendi*, & ad po-
 steros transmittendi. Serum sit, & hoc intuitu revera ineptum,
 disputare, an hujusmodi animadversioni etiam sit *a priori* locus:
 An, inquam, casus ille detur, ubi opus sit admonitione, ut *con-*
stantis aliquid constituatur, circa ipsam *Artis veritatem*, cui insisteret
 vere sit integrum? Quantumcunque enim certe indignum hoc
 videatur, in Arte tam necessaria, ejusque adeo quotidiano usu,
 uondum esse *firmiter constitutum* quicquid vere sit necessarium;
 tamen cum jam in ipsum vulgus emanaverint hi defectus, non
 solum stolidum sit *adversus solem* *mejere*, sed etiam profecto per-
 ditum, tegere potius adversus Veritatem morbos nostros, quam
 profitendo illos, medicinæ locum relinquere, imo vero opem
 necessariam potius implorare. Arguenda autem hoc intuitu me-
 ritissimo jure venit, solemnitas illa *inconstantia*, qua in *exquirendis*
 ipsis rebus, dico potius *conquirendis*, quas usibus nostris Medicis
 adhibere necessitas postulet, nulla sit *constantia*, nulla adhibea-
 tur assiduitas, sed quicquid in buccam venit, temere arreptum,
 jam *positive*, jam *negative*, constituatur; constituto vel *superstrua-*
tur alia prolixa, & circa res tam *utiles*, quam prorsus *necessarias*,
 deductio: Imo asseratur, quod tales res *multiplici* non solum,
 sed etiam *longa* atque *constante* circumspecta observatione ita nati-
 tæ, partæ, atque firmæ tandem sint. Eos, qui illo ipso tempore
 diversum proposuerant atque commendaverant, ita *imperitia*,
inscitia, *præoccupationis*, suspectos reddere; & Viros in hoc ge-
 nere vere laude dignissimos, quia *nomen* illorum nescias, ad
) 2 mini-

minimum de *patria* notatos, & ad plurium annorum constantem experientiam prouocantes, *coneraria*, *plurium annorum*, *assidue*, experientia testimonio, ita subleſtæ fidei notare: Post aliquod autem temporis spatium, illas ipsas tales res ipsum quoque profiteri, laudibus ad cœlum ferre, viros tales, (quamlibet etiam ne *nominibus* quidem iustis notos, nedum ut quid proprie mereantur rebus suis, verum atque solidum testimonium perhiberi possit, iterum maximis elogiis efferre, & hisce *εγοφαις*, *illam ipsam suam multiplicem experientiam*, quæ ant. hac *pro contentu* illorum, falsum testimonium dixerat, jam ut *contrarium reseretur*, in medium forum producere. Certè si pudor suaderet, injuriam *fidei*, atque industriæ aliorum factum, *παλωδία* simplici emendare, tamen circumſpectius forte hoc facere expediret, quam ita, iustissimæ profecto, animadversioni sistere *deſertandos testes*, qui tam pro *damnando* bono Viro, & ipsa Veritate, quam *liberando* illo, adeoque qualibet acceptione vocis *calumniam* jurare, audacissime parati sint. Præstaret sine omni dubio *constantiam* animi etiam in rebus prioribus talem adhibuisse, ut non precipi impetu, quicquid ab aliquo dicitur, imo ne totum quidem adhuc dictum, sed mentio forte solum de illo injecta est, illud statim sibi tanquam pro scopo statuere, quod contradictionibus simplicibus feriendum atque traducendum sit: Quam deinde fero huiusmodi *revocationes* instituere, quæ nemini acceptæ esse possit, postquam jam deducta causa, non pro *sinceris*, sed reuera *necessariis culpa* confessionibus valere possint. Quantumvis etiam porro *mutationes sententiarum*, e minus idoneis in *meliores*, vel *sponte* instituantur, vel necessitati cuiquam cedendo suscipiuntur, quicquid etiam in ipsis primis harum rerum productionibus optime valere potuisset condigna rerum ponderibus certitudo, prius quærenda, quam in medium protrudatur, quod deinde seruari non possit: Ita alienum tamen est, novo rursus exemplo a laudabili *constantia*, si ad *agnita* jam passim *errata*, denuo semper respectando, imo, vel *testimonii loco* illi reuocando, specimen verum edatur *fluctuantis* animi, & nusquam ubi vere *consistere* possit, obtinentis: Imo deterioris adhuc argumenti res est, quando etiam semper ad illa ipsa reflectitur atque *refugit* i-

pſe

pe animus, quæ paulo ante tanquam *confidere* nescia, dimittenda fuerunt. Ita enim ut ab *indole*, ita pariter a *tanta Constantia* alienum est, *novam* aliquam rem, aut proteritam etiam inter alios, sed *prænova* arreptam, avidè occupare, in ore, in manibus perpetuo ferre, in usum promiscuum corripere: Magnifice de his sentire, in agentia promittere, dubitantibus indignari: Mox refrigerescere imprimis impetu, quin etiam animadversis tandem denique promissorum eventuum solidis frustrationibus, his quidem repudium mittere, sed ad paria alia inania ruere, etiam plura. Quæ vero præsentior atque levior est *inconstantia*, quam passim etiam *directè contraria* sentiendo atque proferendo, jam *affirmare*, jam *negare*; Imprimis autem *dicit non dicit* facere, *facta non facta* dicere: Dicere atque facere, quæ vel post paucas horas *commemnisse* ad minimum negandum sit: Quæ tamen e re nostra sunt, tenacissima satis memoria, in promptu habere; nisi quod ibi etiam non semper, nedum diu, circumstantiæ *sinceram* constantiam servant, sed familiarissime etiam varientur, manifestioribus tamen *memorationis*, quam *memoria* vitiis. Ita etiam in ipsa Practica administratione, jam hunc nominare, jam alium, illum qui præ manibus est, affectum, *constantia* certe non est: Jam hanc laudare, jam illam methodum, nihilo magis. Quin patientem ex uno morbo in alterum, & penitus e *leviore in graviores*, conjicere, damnosa certe est inconstantia. At ultima vere inter tales, sed propemodum *justissima*, est illa *inconstantia*, quando quod diutius, variis tropis hæc talia sustentantur, atque de tempore in tempus suffulciuntur, tamen magis magisque fatiscencia ficulnea fulera, hujusmodi, tanto magis deficiunt, quanto plus opus erat firmitate. Ubi certe allegatus ille in principio, *Philosophia* obtentus, minus in venit locum; Quando nempe sub tali casu allegatur antiquus ille versiculus: Undancf in fine: nam alii excipiunt, & res producunt; Man habe eimen kenne lernen. Quemadmodum autem talis horum generum defectus decentis *constantia*, parum laudis in Medicina meretur, aut usus exhibet; Ita cavendum tamen est etiam ab illo, ut *Seneca* ait, *Mendacio philosophia*, seu mendaci ejus obtentu, quando simplici *Pertinacia* hoc nomen asseritur; & nullis auditis *rationibus*, nullis experi-

mentorū *demonstrationibus*, nullis exemplorum *inductionibus*; locus datur: Sed irritis suis rebus firmiter in hærendo, *Constantia* laus speratur. Ubi certe sæpe numero præfaret, & reliquos ætatis suæ contra *juniores*, & præxeos suæ contra *attentiores*, annos enumerare. *Miserum merito appellat Seneca, testimonium, se nullum aliud habere Senex quod diu vixerit, præter ætatem.* Sicut enim merito *Alexander* maxime idonea parabola *sacculi piperis*, retudit modios *stupidi atque fatui papaveris Darii*; Et *deductionibus* etiam præstitit, quod *lemmate* promiserat: Ita nihil magis absonum est, quam *constantem experientiam* in manipulo canitiei ostendere velle, circa illas res, quarum veritatem tum *a priori*, *secula* integra potius tuentur, tum *a posteriori*, *quotidiana experientia* *Practica*, non solum, ob oculos sistit, sed in ipsos etiam omnino crassos sensus ingerit. Adhuc autem magis absona est illatio: *Tot sunt anni, ex quo praxin exercere velle capi; Ergo dubium non est, quin numerosam atque locupletem illam exercuerim.* Certe enim si hujusmodi *Medicus* v. g. in oppido annos suos vivat, ubi opificiis partim, partim agriculturæ dediti degant plerique homines, & magis secundum naturam vivendo, facis alieni sint a morbis: Plures etiam, uti hodie vere fit, in uno illo *Medici* vivant atque praxin exerceant: Quis fidem temere ab ullo exigat, quod talis *Medicus* necessario potius in mense, quam forte in anno, decem patientes curandos habuerit, qui diversæ speciei morbis affecti fuerint? Dico, vere morbis; & non forte ex *intemperantia crassa cerevisia*, aut *acida posca*, aut *piscium carniūque salutarum*: Talium nempe rerum attinet *Observationes* scribere; & ita quoque scribere, ut ex illis si pauca proferantur, ex *ungue Leonem* noscere liceat! Non contemno subsidium memoriæ suæ ita concinnandum, si talis illa sit, ut *exemplis* potius *Methodicorum*, quam *ratiōnibus* vere *Dogmaticorum*, stare necesse habeat: Sed familia aliis narrando, obtundere, in civile profecto sit, & non otiosus, neque profus *stupidis* obrudere, omnino odiosum. Par etiam est *perstina*, *paralogismi*, nec *ætat*, neque *artis*, suæ mensuram decemtentibus, de *medicamentorum efficacia* talia afferre, imo vel *urgere*, & in illo *nervum* rei collocare, in quo potius quod *noceant*, quam quod *profin*, ex ipsa tali illatione, elucescat. Sed non permittit præfens

fens institutum latius hæc exequi. Suffecerit extantiora talia indicasse, & ut harum rerum cautio sit, *solidam & in se non fluxam, sed constantem* omnino, sincere tamen *talem, Artem, societatem* sectantibus atque colentibus, monuisse.

Præmittere hæc placuit publicæ commendationi natalium, morum, atque studiorum.

DN. CHRISTOPHORI BERGHAUERI

Gardelegiensis Palæo - Marchici,

MEDICINÆ CANDIDATI DIGNISSIMI.

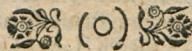
Natus hic est Gardelegiæ, Patre Viro Amplissimo atque Consultissimo DN. JOHANNE BERGHAUERO, Senatore & Jurium Practico optimæ famæ; Matre pia atque honestissima fæmina, CATHARINA DESSOWS, ante hos quatuor annos cœlitibus adscripta. Hi parentes optimi, a teneris unguiculis, pietati, probitati, & bonarum litterarum, ad quas cupide ferebatur animus, firmis fundamentis filium hunc imbui omni cura atque studio allaborarunt; Eoque nomine Scholæ Civitatis publicæ Præceptoribus optime meritum Informatoribus domesticis instituendum commendarunt. Stendaliam inde, & tandem Magdeburgum in Cathedrali Scholam transmissus, adolescentiam suam in excolendis humanioribus studiis optime collocavit, & ingenium animumque pulchre expolivit. Postquam tandem ad altiora recte comprehendenda optime instructus judicatus est, Regiam hanc Illustrissimam Academiam adire iussus, operam ibi quidem primo, & laudabili certe consilio, Philosophicis Disciplinis optime comprehendendis addixit; ubi Excellentissimi THOMASII, publicas privatasque Philosophiæ, præcipue morales, explicationes atque doctrinas, diligentissime audivit: Pl. Reverendo & Exc. etiam BUDDÆO, Rationalem, moralem, & naturalem Philosophiam docenti, tribus deinceps Collegiis, auditorem industrium & indefessum sese præbuit. Mox ad Jurium studium, quod amplecti iussus erat, se convertens, publicis privatisque Collegiis Celeberrimorum Professorum, strenuam operam navavit. Ita Illustrem STRYKIUM, Consiliarium intimum

Regi-

Regium, & Facultatis Jurid. Ordinar. gravissimum ad Institu-
ta, Digesta, Codicem, Capitulationem Josephi, auream Bul-
lam & Introductionem ad Praxin forensē, dexterrime doc-
centem summa cum assiduitate audivit. Excell. etiam STRY-
KIUM, juniorem, B. Struvii Jurisprudentiam Rom. Germ.
explicantem: Consultiss. etiam Viros, Professores Extraord.
BRUNNEMANNUM ad Instituta commentantem & exami-
nantem, BOEHMERUM, Jus Feudale docentem, sedulo au-
divit. His studiis cum triennio fidelem operam navasset, tan-
dem perpetuæ animi sui ad Medicam potius artem propensionem
indulgere, secum constituens, ad hujus studium totum se con-
vertit. Hujus rei causa Magnificum, h. t. Pro-Rectorem
HOFFMANNUM, Physica experimenta, Anatomiam Chi-
rurgicam, Casus Medicos forenses, tractantem, & quatuor de-
monstrationes Anatomicas utriusque sexus cadaveribus admi-
nistrantem, attente audivit. Me quoque Physiologica, Patho-
logica, Chymiam, & Praxin Clinicam tradentem, studiose
audire non neglexit. Privatiore quoque institutione Excellentissimi D. AL-
BERTI, Med. Practici optimi nominis in totum Cursus Medici studium, usus,
quo Præside etiam Disputationem publicam de HÆMORRHAGIÆ NARI-
UM VERA PATHOLOGIA ventilavit. Adjicit etiam Jenensē Aca-
demiā, ubi Professores Excellentiss. WEDELIUM & SLEEVOGTIUM
per aliquot Menses audivit. Circumacto inde per celebres aliquot urbes iti-
nere, ad nos reversus, modeste petit admitti ad examina consueta pro im-
petrandis Juribus atque privilegijs in arte nostra supremis. Quo concessō
profectus nobis exhibuit, ita dignos, ut ipsi propterea aditum ad supremum
specimen publicum exhibendum denegare non potuerimus. Patebit itaque
illi Cathedra proximo XXVI. Febr. ubi de MEDICINA SINE MEDICO In-
auguralem Disputationem publice ventilabit. Cui actui solenni, ut honori-
ficia præsentia sua, eximium splendorem conciliare velint, Magnif. Aca-
demiæ PRO-RECTOR, Illustrissimi, Illustres, Maxime Reverendi, Excel-
lentissimi, Generosissimi, Nobilissimi, atque Doctissimi, Academiæ nostræ
Proceres, Fautores, Cives, Hospites, pro officii ratione, eum omni hono-
re debito, invitamus: P. P. Hal. Magdeb. X. Cal. Martii,

M DCC VII.

(L.S.)

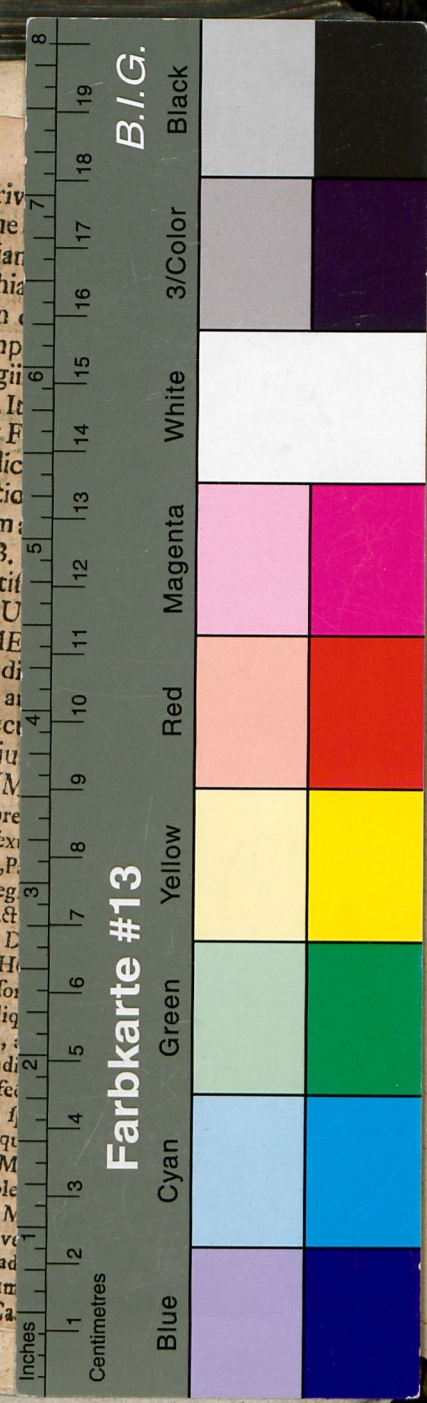

Halle, Diss., 1707 H-510

Nur 12-19a
nicht verbunden 510

1707, 19^e

GEORG. ERNESTI STAHLII,
MED. D. ET PROF. PUBL. ORDINAR.
h. t. FACULT. DECANI,
PROPEMPTICON. INAUGU-
RALE
DE
CONSTANTIA
MEDICA.

28

